

Raport de Monitorizare a gestiunii fondurilor structurale în România

Realizat în cadrul programului pilot

*~ Crearea unei rețele naționale de ONG-uri cu scopul monitorizării
integrității utilizării fondurilor structurale în România ~*

Ianuarie 2007- August 2008

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect finanțat prin Phare

Uniunea Europeană reprezintă o entitate politică, socială și economică compusă din 27 de țări. Statele Membre au decis împreună, pe parcursul unui proces de extindere ce a durat 50 de ani, să construiască o zonă de stabilitate, democrație și dezvoltare durabilă, menținând diversitatea culturală, toleranța și libertățile individuale. Uniunea Europeană își propune să împărtășească realizările și valorile sale cu țările și popoarele de dincolo de granițele ei.

Cuprins

Cuprins	3
Descrierea proiectului.....	5
Context	6
Rețeaua de Monitori	7
Metodologia de monitorizare	8
Aspectele supuse monitorizării	10
Concluziile monitorizării gestiunii fondurilor structurale	15
I. Concluzii generale	15
II. Concluzii specifice pe cele 8 regiuni de dezvoltare	19
1. Regiunea de Dezvoltare 1 Nord-Est.....	19
2. Regiunea de dezvoltare 2 Sud Est.....	21
3. Regiunea de Dezvoltare 3 Sud Muntenia	23
4. Regiunea de Dezvoltare 4 Sud Vest Oltenia.....	24
5. Regiunea de Dezvoltare 5 Vest.....	25
6. Regiunea de Dezvoltare 6 Nord-Vest.....	26
7. Regiunea de Dezvoltare 7 Centru	27
8. Regiunea de Dezvoltare 8 București Ilfov	28

Descrierea proiectului

Proiectul *Crearea unei rețele naționale de ONG-uri cu scopul monitorizării integrității utilizării fondurilor structurale în România*, este finanțat prin programul PHARE Societatea Civilă 2005 și se desfășoară pe o perioadă de 10 luni decembrie 2007 – septembrie 2008, în București și alte 7 locații, reprezentative pentru cele 8 regiuni de dezvoltare ale României. Proiectul este implementat de Transparency International Romania în parteneriat cu Autoritatea de Audit din cadrul Curții de Conturi a României.

Activitățile proiectului sunt structurate pe două componente care răspund celor două obiective specifice. Prima urmărește, crearea unei rețele de ONG-uri și capacitatea acestora pentru monitorizarea cheltuirii fondurilor europene, prin oferirea de expertiză străină (din state devenite membre ale UE în 2004) și națională (din partea Autorității de Audit și a TI-Romania), în cadrul unei sesiuni de training pentru reprezentanții acestora. Tot în cadrul acestei componente este prevăzută redactarea unui Ghid de integritate în execuția contractelor derulate cu fonduri europene și construirea unui spațiu virtual care să asigure permanenta comunicare între membrii rețelei.

Cea de-a doua componentă vizează stabilirea unui mecanism, alternativ celui public, de monitorizare a utilizării fondurilor structurale. În acest sens s-a realizat o monitorizare cu privire la contractele derulate de consiliile județene începând cu 2007. Rezultatele monitorizării constituie suportul pentru dezbaterile asupra instrumentelor folosite și pentru elaborarea unei propuneri de politică și strategie în vederea asigurării integrității folosirii fondurilor structurale. Finalul proiectului este marcat de o conferință de presă, în vederea lansării rezultatelor și instrumentelor proiectului.

Obiectivul vizat este acela de a întări rolul de advocacy al societății civile în susținerea statului de drept, prin stabilirea unui mecanism de monitorizare a cheltuirii fondurilor europene pentru organizațiile watch-dog centrale și locale, care beneficiază și de recomandarea Autorității de Audit – entitate cu atribuții în acest domeniu.

Context

Una dintre provocările cu care se confruntă România în calitate de stat membru, rezidă în gestionarea corectă și eficientă a fondurilor europene - atât din perspectiva autorităților publice care vor coordona administrarea acestor resurse financiare, cât și din perspectiva beneficiarilor propriu-zisi ai acestor fonduri.

O dată cu aderarea României la Uniunea Europeană, politicile prioritare la nivel comunitar devin în consecință, priorități la nivel național. România se vede pusă astfel, în fața unor noi provocări ce derivă, pe de o parte, din decalajele în relația cu celelalte state membre, iar pe de altă parte din problematici existente la nivel național, cum ar fi competitivitatea și capacitatea administrativă scăzută, capital fizic și uman insuficient și capacitatea de inovare redusă.

În consecință, una dintre modalitățile de a face față acestor provocări, constă în capacitatea de a asigura un cadru integru în administrarea acestor finanțările alocate de Comisia Europeană prin instrumentele structurale.

În cadrul acestui proiect au fost puse bazele unei rețele naționale de 12 ONG-uri care să monitorizeze, alături de Autoritatea de Audit, stadiul de pregătire - din perspectiva standardelor de integritate - a autorităților responsabile pentru coordonarea, managementul, precum și implementarea propriu-zisă a fondurilor structurale. Crearea rețelei naționale de ONG-uri s-a realizat printr-un proces de selecție, care la final a reunit 12 coordonatori locali reprezentativi pentru organizații neguvernamentale având ca misiune promovarea statului de drept, promovarea integrității publice, a transparenței, responsabilității și a luptei împotriva corupției.

Rețeaua de monitori

Nr. Ctr.	ONG	Coordonator local	Județele Monitorizate
Regiunea de dezvoltare 1			
1.	Asociația pentru Protecția Consumatorilor (APC) Botoșani	CĂJVĂNEANU RADU ȘERBAN	Județele Botoșani, Suceava, Neamț
2.	Șanse Egale pentru Femei (ȘEF) Iași	DINA LOGHIN	Județele Iași, Bacău, Vaslui
Regiunea de dezvoltare 2			
3.	Asociația Pro Democrația Club Focșani	CIPRIAN BOBEICĂ	Județele Buzău, Vrancea, Galați
4.	Asociația Pro Democrația Club Brăila APD Brăila	MARIANA BÂTCĂ	Județele Brăila, Tulcea, Constanța
Regiunea de dezvoltare 3			
5.	Asociația "Târgoviște pentru Europa"	RALUCA ANTONE	Județele Argeș, Dâmbovița, Prahova
6.	Asociația Civitas 2005	PAUL NICOARĂ	Județele Teleorman, Giurgiu, Călărași, Ialomița
Regiunea de dezvoltare 4			
7.	Asociația Dominou Craiova	CĂTĂLIN PETRESCU	Județele Dolj, Olt, Vâlcea, Gorj, Mehedinți
Regiunea de dezvoltare 5			
8.	Centrul de Resurse pentru Organizațiile Non-Profit din Oltenia CRONO	ALEXANDRU CLAUDIU PANĂ	Județele Arad, Timiș, Caraș-Severin, Hunedoara
Regiunea de dezvoltare 6			
9.	Biroul pentru Consiliere pentru Cetățeni Cluj Napoca	ANCA LESPUC	Județele Bihor, Sălaj, Cluj, Bistrița Năsăud, Maramureș, Satu Mare
Regiunea de dezvoltare 7			
10.	Asociația Pro Democrația Club Brașov	CARMEN ANDREEA RĂCHITEANU	Județele Sibiu, Brașov, Covasna
11.	Asociația Sighișoara Durabilă Grup de Inițiativă Civică	HANS HEDRICH	Județele Alba, Mureș, Harghita
Regiunea de dezvoltare 8			
12.	Asociația pentru Tranziție Urbană București	DIANA CULESCU	Consiliul Județean Ilfov, Consiliul General al Municipiului București

Metodologia de monitorizare

Un prim obiectiv al acestei rețele a fost să monitorizeze gestiunea fondurilor structurale de către autoritățile publice în intervalul ianuarie 2007 – august 2008, din care să rezulte o primă analiză a gradului de integritate în utilizarea fondurilor structurale în România.

În acest sens, a fost elaborată o metodologie de monitorizare pilot, având la bază mecanismul public de monitorizare, utilizată de către coordonatorii locali la nivelul regiunilor de dezvoltare din care fac parte. Această strategie de monitorizare s-a bazat pe următoarele instrumente de monitorizare:

- transmiterea de cereri de informații în baza Legii 544/2001, *Legea liberului acces la informații de interes public*. Coordonatorii locali au transmis un număr de aproximativ 100 de cereri de informații către 41 de Consilii Județene, 8 Comitete de Monitorizare, Comitete Regionale de Planificare Strategică și Corelare, Asociații de Dezvoltare Regională și Autorități de Management.
- consultarea paginilor de internet a autorităților publice supuse monitorizării
- monitorizarea presei locale
- Participare în cadrul întâlnirilor Comitetelor de Monitorizare și Comitetelor Regionale de Planificare Strategică și Corelare

Punerea în practică a strategiei de monitorizare drepturi petiționare, a avut în vedere:

- dreptul la buna administrare – transpus în Tratatul de Aderare, prevăzut în art. 41 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene
- Legea 161/2003 privind incompatibilitățile și conflictul de interese

Monitorizarea a avut așadar în vedere, evaluarea respectării standardelor de integritate în administrarea fondurilor structurale de către **instituțiile și autoritățile publice la nivel central**, care au competențe de coordonare și gestionare a asistenței structurale, respectiv Autoritățile de Management, Autoritatea pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale, Comitetele de evaluare, Consiliul pentru Dezvoltare regională, Organisme Intermediare și Autoritatea de Certificare și Plată, dar mai ales de către **beneficiarii eligibili ai finanțării**

nerambursabile, din administrația publică locală, Consiliile Județene și Asociațiile de dezvoltare intercomunitară.

Subiecții monitorizării

Categorii de instituții monitorizate:

- Beneficiari eligibili și grupuri țintă la nivel local/regional: **Consilii Județene în calitate de beneficiar individual, beneficiar partener sau/și prin participare în Asociații de Dezvoltare Intercomunitară (Legea 215/2001 republicată)**
- Organisme intermediare la nivel regional: ADR-uri (Legea 26/2005)
- Autorități de Management și beneficiari la nivel central
- Comitetele de Monitorizare, Comitetele de evaluare, Comitetele Regionale de Evaluare Strategică și Corelare din cadrul Programului Operațional Regional

Categorii de angajați din sectorul public:

- Funcționari publici și angajați contractuali din instituțiile cu atribuții de management, instituții beneficiare, organisme intermediare
- Persoanele desemnate/selectate în Comitetele de Evaluare, Comitetele de Monitorizare și Comitetele Regionale de Evaluare Strategică și Corelare

Obiectul supus monitorizării

- Respectarea atribuțiilor conform prevederilor legale în vigoare de către instituțiile responsabile cu gestionarea și implementarea fondurilor structurale
- Respectarea standardelor de integritate de către entitățile responsabile în cadrul fiecărei etape din managementul fondurilor structurale: programare, implementare, evaluare, monitorizare.

Aspectele supuse monitorizării

Organism monitorizat	Obiectul monitorizării
<p style="text-align: center;">Autoritate de Management</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Criteriile de selecție și evaluare a proiectelor elaborate de către AM • lista proiectelor aprobate • Rapoartele întocmite în urma efectuării controalelor la fața locului • Raportările transmise către Autoritatea de Plată cu privire la sume necuvenite sau neutilizate • Respectarea principiului parteneriatului¹ în etapele de programare, implementare, evaluare, monitorizare - organizarea de consultări publice, instrumentele de informare utilizate asupra consultărilor, feedbackul rezultat în urma consultărilor în cadrul elaborării PO, constituirea Comitetelor de Monitorizare (selecția membrilor și procedurile de lucru), organizarea activității de comunicare publică – informațiile puse la dispoziție, actualizare lor și modul în care răspund grupurilor țintă. • Asigurarea informării publicului, mass-media și a beneficiarilor prin consultări publice și alte mijloace de informare • Evaluarea intermediară a PO • Constituirea Comitetelor de Monitorizare: anunțul public de selecție a membrilor CM cu respectarea principiului parteneriatului • Angajarea evaluatorilor independenți responsabili pentru evaluarea tehnică și financiară
<p style="text-align: center;">Comitetul de Monitorizare</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Componența CM – respectarea principiului reprezentativității partenerilor și autorităților • Examinarea și aprobarea criteriilor de selecție elaborate de AM, în cel mult 6 luni de la aprobarea PO • Analiza periodică a progreselor înregistrate în atingerea obiectivelor programului pe baza documentelor de la AM și recomandările astfel rezultate • Minutele întâlnirilor

¹ Parteneriatul include elaborarea, punerea în aplicare, supravegherea și evaluarea programelor Operaționale, REGULAMENTUL (CE) nr. 1083/2006 AL CONSILIULUI din 11 iulie 2006 de stabilire a anumitor dispoziții generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de coeziune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1260/1999.

<p style="text-align: center;">Comitetele Regionale de Planificare Strategică și Corelare (CRESC) și Consiliile pentru Dezvoltare Regională</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Componența CRESC – membri titulari și supleanți, declarațiile semnate de acești membri: Numele, prenumele, profesia, pregătirea persoanelor numite în CRESC, Declarația de Interese a acestora. • Componența Consiliilor de Dezvoltare Regională, hotărârile adoptate de aceste consilii • Lista proiectelor prioritare în vederea finanțării în cadrul POR, corespunzătoare obiectivelor de dezvoltare regională • Strategia de dezvoltare a regiunii 	<p>Informații cu privire la constituirea și componența CRESC se găsesc pe website-urile ADR-urilor.</p> <p>http://www.nord-vest.ro/genpage.aspx?pc=por_CRESC.aspx</p> <p>CRESC-urile sunt constituite prin decizii ale Consiliilor de Dezvoltare Regională, numirea și revocarea membrilor CRESC se face prin hotărâre a Consiliului de Dezvoltare Regională</p> <p>Lista proiectelor propuse spre finanțare în cadrul POR este aprobată prin Hotărâre, în urma evaluării strategice. Prin evaluarea strategică este verificată corelarea cu strategia de dezvoltare a regiunii, document public din oficiu, ce poate fi găsit pe website-urile ADR-urilor: (www.adrvest.ro)</p>
<p style="text-align: center;">Organisme Intermediare</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Persoanele care evaluează eligibilitatea tehnică și financiară a proiectelor depuse de către solicitanți - declarațiile de interese, numele, prenumele, profesia, pregătirea. • Respectarea transparenței și informării în lansarea cererilor de proiecte • Rapoartele efectuate în urma verificărilor la fața locului la beneficiar – cerere acces informații publice 	<p>Organismele intermediare monitorizează din punct de vedere tehnic și financiar proiectele depuse de către solicitanți și efectuează controlul execuției proiectelor finanțate prin fonduri structurale</p>
<p style="text-align: center;">Beneficiar – Consiliul Județean, Asociații de Dezvoltare Intercomunitară.</p>	<p style="text-align: center;"><u>Elaborarea proiectelor</u></p> <p style="text-align: center;"><u>Solicitare</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Portofoliul de Proiecte existent la nivelul județului • Strategia de dezvoltare existentă la nivelul județului 	<p style="text-align: center;"><u>Observații</u></p> <p>De avut în vedere proiectele eligibile prin finanțare din Fonduri Structurale – FEDR, FSE (informație publică din oficiu - CJ)</p> <p>Informație publică din oficiu, de avut în vedere corelarea dintre obiectivele respectivelor proiecte în curs de elaborare sau elaborate de către CJ și obiectivele de dezvoltare existente la nivelul județului, regiunii.</p>

Consiliile Județene în calitate de beneficiar individual, beneficiar partener sau/și prin participare în Asociații de Dezvoltare Intercomunitară (Legea 215/2001 republicată) Beneficiar – Consiliul Județean, Asociații de Dezvoltare Intercomunitară. Beneficiar – Consiliul Județean, beneficiar partener sau/și prin participare în Asociații de Dezvoltare Intercomunitară. Beneficiar – Consiliul Județean, beneficiar partener sau/și prin participare în Asociații de Dezvoltare Intercomunitară. Beneficiar – Consiliul Județean, beneficiar partener sau/și prin participare în Asociații de Dezvoltare Intercomunitară.	<ul style="list-style-type: none"> Lista proiectelor în curs de elaborare/elaborate/respinse/acceptate/inițiate de către Consiliul Județean, eligibile finanțării prin fonduri structurale 	Lista proiectelor depuse spre finanțare pot fi solicitate prin cerere de informare.
	<ul style="list-style-type: none"> Copie a Cererii de finanțare, depusă spre finanțare Organismului Intermediar/Autorității de Management în cadrul Programului Operațional de către Consiliul Județean în calitate de beneficiar eligibil. 	Din lista de proiecte primită în urma răspunsului la cererea de informații, cererile de finanțare pentru proiectele relevante (cuprinzând întreaga documentație) pot fi solicitate prin cerere de informare. Propunerea de proiect este depusă de către solicitant (Consiliul Județean) Autorității de Management sau Organismului Intermediar, în funcție de Programul Operațional în cadrul căruia se oferă finanțarea. Cererea de finanțare este protejată de drepturile de autor, poate fi accesată după aprobare.
	<ul style="list-style-type: none"> Numărul de consultări publice realizate în stadiul de elaborare al proiectului eligibil spre finanțare în cadrul Programului Operațional, participanții la aceste consultări publice, precum și minutele acestor ședințe. 	Administrația publică locală, în calitate de beneficiar major al finanțării prin fonduri structurale, are obligația de a organiza consultări publice atât în etapa de planificare, elaborare a proiectului, cât și în etapele subsecvente de implementare a proiectului. În urma acestei solicitări poate fi evaluat eventual feed-back-ul și modul în care s-a ținut cont de recomandările primite pe durata ședințelor, în cazul în care aceste informații sunt cuprinse în minutele ședințelor.)
	<ul style="list-style-type: none"> Copie după Nota justificativă sau raportul ce cuprinde nevoile, utilizat la elaborarea bugetului-secțiunea cheltuieli. 	Identificarea corespondenței între nevoile comunității și obiectivele proiectului propus spre finanțare/finanțat
	<ul style="list-style-type: none"> Nota justificativă sau referatul de aprobare a necesarului de lichidități în vederea asigurării din timp a resurselor financiare implementării proiectului depus de către CJ prin cerere de finanțare în cadrul Programului Operațional. 	Asigurarea din timp a resurselor financiare necesare implementării proiectului (- L. 544/2001) - se utilizează la elaborarea bugetului, secțiunea venituri.
	Implementarea proiectului	
	<ul style="list-style-type: none"> Documentele de confirmare a cofinanțării în cadrul Proiectului aprobat spre finanțare prin Programul Operațional 	Identificarea modalităților de cofinanțare (dacă și cum au fost identificate resursele financiare necesare implementării proiectului, dacă a existat un plan de cofinanțare - document ce însoțește cererea de finanțare)
<ul style="list-style-type: none"> Hotărârea Consiliului Județean de aprobare a cheltuielilor prevăzute în proiectul înaintat spre finanțare de către Autoritatea de Management prin PO 	Document ce însoțește cererea de finanțare	

	<ul style="list-style-type: none"> • Studiul de fezabilitate pentru lucrările de construire/ reabilitare prevăzute în cadrul proiectului 	Document ce însoțește cererea de finanțare
	<ul style="list-style-type: none"> • Copie după Acordul de parteneriat încheiat de către Consiliul Județean și partener în calitate de solicitant în vederea implementării proiectului depus spre finanțare prin PO 	Numărul total al parteneriatelor, al partenerilor socio-economici – instituții partenere, societăți comerciale partenere – declarație de interese și de avere, dacă promovarea parteneriatelor cu societatea civilă este încurajată)
	<ul style="list-style-type: none"> • Programul Anual al Achizițiilor Publice (PAAP) 	Informație publică din oficiu
	<ul style="list-style-type: none"> • Contractele de achiziții publice: societățile comerciale contractate, acționarii acestor SC - declarație de avere, Respectarea procedurilor privind achizițiile publice pentru obținerea de produse, servicii, lucrări ce au în vedere implementarea proiectului finanțat prin fonduri structurale (Programul anual al achizițiilor publice; Documentații de atribuire și documentații de concurs; Corespondență privind activitatea de licitații publice; Contracte de achiziții publice; Rapoarte privind monitorizarea atribuirii contractelor de achiziție publică)² • Numărul și valoarea serviciilor subcontractate (cheltuieli eligibile conform regulilor de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin PO, Hotărâre nr. 759/2007, informații cuprinse în acordul de parteneriat) • Măsurile de informare, comunicare utilizate în promovarea proiectului și responsabilizarea cetățenilor, a beneficiarilor și grupurilor țintă – panouri informative, evenimente de promovare, informare, emisiuni radio, TV (obligație contractuală) 	
	<u>Monitorizarea proiectului</u>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Hotărârea Consiliului Județean privind desemnarea persoanei ce reprezintă instituția în calitate de membru în cadrul Comitetului de Monitorizare a Programului Operațional 	Informație publică din oficiu (declarație de avere, declarație de interese)
	<u>Evaluare – Raportare</u>	
Beneficiar	<ul style="list-style-type: none"> • Copie după rapoartele de progres înaintate de Consiliul Județean în calitate de beneficiar al finanțării în implementarea proiectului către Organismul Intermediar 	Acestea sunt depuse concomitent cu rapoartele de progres și previziunile legate de fluxurile financiare din trimestrul următor.

² Ion GEORGESCU, Codru Vrabie, *Instrumente de Monitorizare a Achizițiilor Publice*, Centrul de Resurse Juridice și Institutul de Politici Publice, Ed. Cornelius 2006, București.

Concluziile monitorizării gestiunii fondurilor structurale

Ianuarie 2007- August 2008

I. Concluzii generale

Stadiul accesării fondurilor structurale în 2007

Conform datelor oferite de Ministerul Economiei și Finanțelor, autoritate responsabilă pentru coordonarea asistenței nerambursabile în relația cu UE, prin Autoritatea pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale, până la data de 15 iunie 2008 în cadrul celor 7 Programe Operaționale, au fost depuse 1.287 de proiecte, însumând o valoare de 15,065 miliarde lei, din care au fost aprobate 281 în valoare de 9 miliarde de lei. 23 de contracte de finanțare au fost încheiate cu beneficiarii, valoarea acestora fiind de 205 milioane euro.³ Datele furnizate nu cuprind însă și o diferențiere între Programele Operaționale, domeniile de intervenție și cu atât mai mult între categoriile de beneficiari.

Așadar, după cum am mai precizat în secțiunile anterioare, autoritățile administrației publice locale, unii dintre beneficiarii majori ai finanțării nerambursabile începând cu 2007, sunt eligibile pentru a depune cereri de finanțare în cadrul a 6 Programe Operaționale din cele 7, cu excepția Programului Operațional Asistență Tehnică și Programului Operațional Sectorial Transport. Datorită întârzierilor intervenite în etapa de Programare, depunerea primelor cereri de finanțare nu s-a realizat decât în aprilie 2007, iar contractarea beneficiarilor a avut loc la începutul lui 2008.

Unul dintre Programele Operaționale care la momentul de față poate furniza informații cu privire la proiectele contractate până la data de 15 august 2008, este Programul Operațional Regional⁴. Pe de altă parte, AM POR nu a elaborat rapoarte anuale cu privire la modul în care standardele de eficacitate, eficiență, relevanță și gestionarea financiară solidă au fost atinse în cadrul procesului de implementare a Fondului European de Dezvoltare

³ http://www.euractiv.ro/uniunea-europeana/articles|displayArticle/articleID_14037/Finante-Pana-pe-15-iunie-au-fost-aprobate-281-de-proiecte-din-fonduri-europene.html.

⁴ <http://www.inforegio.ro/index.php?page=PROJECTS>, Programul Operațional Regional, Proiecte.

Regională. Un alt Program Operațional aflat într-un stadiu relativ avansat, spre deosebire de alte programe operaționale în cadrul cărora cererile de finanțare au fost lansate târziu (15 mai 2008 pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Capacității Administrative), este POS Mediu. Autoritatea de Management pentru POS Mediu, Ministerul Mediului și al Dezvoltării Durabile a elaborat raportul anual de implementare a programului operațional aferent pe anul 2007.

În concluzie, cea mai mare parte a Programelor Operaționale care pot oferi finanțare autorităților locale, au trecut printr-o lungă etapă de programare, cauzând întârzieri considerabile în stabilirea priorităților de dezvoltare la nivel local, a programării bugetelor și în elaborarea propriu-zisă a cererilor de finanțare. Dat fiind acestea, nivelul de accesare a fondurilor structurale în primul an de la aderare, este unul foarte scăzut, o primă evaluare a stadiului de pregătire a autorităților locale în implementarea efectivă a acestor fonduri, fiind relativ prematură.

Ceea ce poate fi abordat în acest stadiu, este:

1. **identificarea acelor zone vulnerabile**, a actorilor expuși riscurilor corupției - pe baza experienței acumulate de către alte state care au aderat la UE în 2004⁵, dar și de România în primul an de accesare fondurilor structurale
2. **semnalarea impactului negativ pe care corupția și fraudă** le pot avea asupra dezvoltării economice și sociale a comunităților locale – dezvoltarea socio-economică fiind obiectivul general al proiectelor derulate de autoritățile publice locale.

Procesul de management al fondurilor structurale este alcătuit din patru etape principale, respectiv: 1. Etapa de Programare (pregătirea documentelor strategice, stabilirea priorităților la nivel național, regional și zonal, corelarea nevoilor cu aceste priorități și asigurarea implementării obiectivelor propuse), 2. Lansarea cererilor de finanțare, evaluarea și selecția ofertelor de finanțare, 3. Implementarea, execuția contractelor de finanțare și 4. Monitorizarea și evaluarea derulării contractelor de finanțare.

În etapa de **Programare**, marea majoritate a deciziilor sunt luate la nivel central, de către Autoritățile de Management. Neregulile care pot apărea în această fază sunt legate de abuzul de putere comis de către demnitari publici și aleșii locali, care pot susține obiective de

⁵ Tomasz Grzegorz GROSSE, *Save Public Assets, Monitoring Corruption Threats in the distribution of Structural Funds*, Institute of Public Affairs, Warsaw, February 2007.

dezvoltare necorespunzătoare, neviabile, în vederea promovării unor interese proprii, precum și nerespectarea principiului parteneriatului. Prin urmare, în vederea reducerii acestor riscuri, este necesară verificarea din timp a priorităților stabilite de către autoritățile locale și evitarea acelor situații de conflicte de interese, care pot duce la neîndeplinirea obiectivelor de dezvoltare și reducere a decalajelor socio-economice.

Ținem să menționăm însă, ca exemplu de bună practică la nivel de management al programelor finanțate din fonduri structurale, elaborarea unui ghid adresat administrației publice locale, instrument care face parte din Campania „Informare pentru Integrare” 2006, desfășurată de Ministerul Integrării Europene, actualul MDLPL – Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional. Ghidul oferă informații cuprinzătoare cu privire la proiectele finanțate prin Programul Operațional Regional, criteriile de eligibilitate, exemple de proiecte, precum și etapele pregătirii unui proiect.

Din numărul mic de proiecte depuse spre finanțare de către Consiliile Județene, se pot deduce lipsa de experiență în administrarea proiectelor, procedurile birocratice complexe, nivelul scăzut de informare cu care se confruntă, ceea ce a cauzat un proces prelungit de identificare a nevoilor și de elaborare a proiectelor relevante pentru comunitățile lor. În plus, în ciuda unor inițiative de informare și consultare derulate de către Autoritățile de Management, nu există un dialog constant și comprehensiv între acestea și potențialii beneficiari. De asemenea, s-au constatat deficiențe în acordarea co-finanțării, factor care a determinat tergiversarea procedurilor ulterioare necesare depunerii cererilor de finanțare. Un alt element important în etapa de programare, este legat de informarea și consultarea beneficiarilor finali ai proiectelor derulate de către Consiliile Județene, activități în mare parte neglijate de către aceste autorități.

Consiliile Județene fiind principalele instituții avute în vizor de către monitorii locali, se află în diverse stadii de elaborare a documentațiilor, de evaluare și aprobare a proiectelor de dezvoltare pe care le propun comunităților lor. Informațiile pe care Consiliile Județene le pun la dispoziție publicului general, sunt fie complete în unele cazuri, fie lacunare și neactualizate în cea mai mare parte a cazurilor. Pe lângă informațiile de interes public, o componentă extrem de importantă, care ar trebui să o însoțească pe cea de informare, însă care lipsește, este consultarea publică. Administrația publică locală, în calitate de beneficiar major al finanțării prin fonduri structurale, are obligația de a organiza consultări publice atât în etapa de planificare, elaborare a proiectului, cât și în etapele subsecvente de implementare a proiectului.

În ceea ce privește etapa de **lansare a cererilor de finanțare, evaluare și selecție**, concluziile monitorizării vizează lipsa de transparență și instrumentele de informare aproape inexistente, ce caracterizează măsurile întreprinse atât de Autoritățile de Management, cât și de autoritățile locale, în calitate de beneficiari eligibili ai fondurilor structurale. Cererile de finanțare sunt depuse de către solicitanți la Autoritățile de Management sau Organismul Intermediar aferent Programului Operațional. Responsabili pentru selecția proiectelor sunt Autoritatea de Management și Organismul Intermediar, nivelul de centralizare fiind în acest caz destul de ridicat, existând o influență directă a factorilor de decizie.

Datorită procesului închis în care se desfășoară procedurile de evaluare și selecție și nivelului scăzut al comunicării publice, deficiențelor de comunicare între solicitanți și AM-OI, există o serie de vulnerabilități ce pot apărea, legate în primul rând de conflictele de interese și incompatibilități, neclarități în ceea ce privește selectarea evaluatorilor independenți și contractarea consultanților.

În ceea ce privește transparența în selecția evaluatorilor independenți, Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane a inițiat un demers în vederea asigurării unui plus de valoare și imparțialitate procesului de evaluare a proiectelor finanțate din Fondul Social European; astfel că în perioada 15.01.2008 – 28.02.2008, AM POSDRU a lansat o inițiativă de creare a unei baze de date pentru viitorii evaluatori independenți din proiectele finanțate prin FSE, inițiativă nematerializată încă. Un alt aspect supus monitorizării, a fost componența Comitetelor de Monitorizare și a Comitetelor Regionale de Evaluare Strategică și Corelare, care poate constitui un reper important în identificarea acelor conflicte de interese și incompatibilități dat fiind capacitatea de a favoriza apariția cazurilor de corupție. Astfel o serie de nereguli au fost constatate la nivelul Regiunii de Dezvoltare 6, nereguli legate de modalitatea necompetitivă – neasigurându-se egalitatea de șanse - de alegere a membrilor Comitetului Regional de Evaluare Strategică și Corelare.

În urma procesului de evaluare și selecție a cererilor de finanțate elaborate de către Consiliile Județene în calitate de beneficiari eligibili și a **semnării contractelor de finanțare**, nereguli semnalate în urma monitorizării, vizează informațiile disponibile legate de proiectele aprobate și semnate, acestea nefiind considerate de unii dintre beneficiari din rândul administrației publice locale informații de interes public. Aceste reticente în punerea la dispoziție a unor informații legate de procesul de management al proiectelor locale/zonale, sunt nefondate însă, ținând cont de sursa acestor finanțări publice și mai ales reglementate la nivel european pe baza unor Regulamente ce prevăd și subliniază importanța publicității și a informării.

Analizând astfel, întregul proces de management al Programelor Operaționale, concluziile generale, precum și specifice pe regiuni de dezvoltare, vor rezulta efectiv din etapele de programare și lansare a cererilor de finanțare, precum și din etapa de evaluare și selecție, dat fiind că un număr foarte mic de contracte de finanțare au fost semnate de către Consiliile Județene în calitate de beneficiari.

II. Concluzii specifice pe cele 8 regiuni de dezvoltare

1. Regiunea de Dezvoltare 1 Nord-Est

Județele Neamț, Botoșani, Suceava, Bacău, Iași, Vaslui

- nu există suficiente informații pe website-urile instituțiilor, informații neactualizate în cea mai mare parte
- nu toate Consiliile Județene au elaborat Strategii de Dezvoltare
- portofolii de proiecte există la nivelul tuturor județelor
- aspectul cel mai puțin luat în considerare de către Consiliile Județene în administrarea proiectelor, sunt consultările publice și respectarea principiului parteneriatelor
- nu există informații cu privire la Componența Comitetelor de Monitorizare și a CRESC-urilor

La nivelul Regiunii 1 de dezvoltare, în privința **consultărilor publice** pe care autoritățile locale au obligația să le organizeze în etapa premergătoare de elaborare a proiectului, dintre cele 6 Consilii Județene avute în vedere, numai la nivelul Consiliului Județean Neamț existau informații conform cărora, Planul local de acțiune - Agenda Locala 21, Portofoliul de proiecte prioritare ale Agendei Locale 21 - județul Neamț și Planul local pentru dezvoltare durabilă a județului Neamț - Agenda Locala 21 erau supuse dezbaterii publice până în data de 21.05.2008. În ceea ce privește Consiliile Județene Botoșani și Suceava, nu au fost identificate pe website-urile celor două instituții informații cu privire la organizarea

de consultări publice pe marginea documentelor programatice sau proiectelor al căror potențialii beneficiari sunt cele două autorități locale.

În cadrul etapei de programare care constă în pregătirea documentelor strategice, stabilirea priorităților la nivel național, regional și zonal, corelarea nevoilor cu aceste priorități și asigurarea implementării obiectivelor propuse, două dintre Consiliile Județene au elaborat Strategii de Dezvoltare, respectiv Neamț și Suceava, documente importante ce identifică obiectivele de dezvoltare la nivel de județ și în același timp corelează aceste obiecte cu cele la nivel regional și național. Mai mult decât atât, pe baza acestor obiective sunt stabilite prioritățile și elaborate cererile de finanțare în cadrul Programelor Operaționale.

În ciuda faptului că la momentul monitorizării, la nivelul Consiliului Județean Botoșani, Strategia de Dezvoltare era în stadiu de elaborare, instituția deține un portofoliu de proiecte eligibile în cadrul Programelor Operaționale.

Portofolii de proiecte

În cadrul Programului Operațional Mediu există două proiecte ce urmează a fi depuse spre finanțare, care necesită finalizarea documentației necesare, precum și Hotărârile privind constituirea a două Asociații de Dezvoltare Intercomunitară. La nivelul Programului Operațional Regional, există un număr de cinci proiecte, dintre care unul a fost depus spre finanțare la ADR Nord-Est în luna decembrie 2007. Proiectul are o valoare totală de 89.536.769 EUR și constă în modernizarea a opt drumuri județene și a unui traseu regional, Axa prioritară 2, Domeniul de intervenție 2.1; procedurile de contractare a proiectanților au fost deja finalizate, patru societăți comerciale fiind contractate.

Din informațiile prezente pe website-ul Consiliului Județean Suceava, există un portofoliu de proiecte, însă printre acestea nu sunt incluse proiecte care pot fi finanțate din fonduri structurale, neexistând o diferențiere între tipurile de surse de finanțare. Aceeași situație există și la nivelul Județului Neamț, portofoliul de proiecte cuprinzând un număr de 12 proiecte, informațiile referitoare la sursa de finanțare nefiind puse la dispoziție.

Consiliul Județean Bacău deține în momentul de față un portofoliu de 3 proiecte eligibile finanțării din fonduri structurale, acestea au fost evaluate în ședința CRESC NE din iulie 2008, concluzia fiind că două proiecte au fost aprobate pentru finanțare, cel de-al treilea fiind inclus pe lista de așteptare. Unul dintre proiectele aprobate vizează reabilitarea și modernizarea unui drum județean, proiect ce se va realiza prin asocierea dintre Județul Bacău cu Județul Vaslui. Ca și în cazul altor proiecte, beneficiarii din administrația publică locală nu identifică din timp

sursele de finanțare pentru realizarea documentației necesare depunerii aplicației; aceeași problemă se regăsește și în etapele ulterioare de identificare a surselor de cofinanțare, această lipsă de planificare putând duce la o implementare defectuoasă a proiectului.

O dată cu Hotărârea de Guvern nr. 1424 din decembrie 2007, se stabilește Programul Multianual de asistență tehnică pentru sprijinirea autorităților publice locale în pregătirea tehnică a proiectelor de investiții publice finanțate din Programul Operațional Regional 2007-2013. Drept urmare Consiliul Județean Bacău a obținut finanțare pentru realizarea a patru documentații tehnico-economice necesare accesării fondurilor din Axa 2, POR.

Din informațiile puse la dispoziție de Consiliul Județean Iași pe website-ul instituției, rezultă un număr de 3 proiecte eligibile în cadrul POR, axa 2, aprobate de autoritatea de management și aflate în curs de contractare, al căror beneficiar este CJ Iași; un alt proiect ce vizează Axa 3 este programat a fi de pus în cursul anului 2008, proiect ce va fi implementat în parteneriat de Consiliul Județean Iași, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași.

2. Regiunea de dezvoltare 2 Sud Est

Județele Brăila, Galați, Tulcea, Constanța, Vrancea, Buzău

În urma cererilor de informații formulate în baza Legii 544/2001, au răspuns în termen legal Consiliul Județean Brăila, Ministerul Mediului, Apelor și Dezvoltării Durabile precum și Primăria Municipiului Brăila.

La nivelul Consiliului Județean Brăila, Proiectul „Restructurare și Lărgire a Drumului Județean Viziru, Cuza-Vodă, Mihai Bravu” aprobat finanțării din Programul Operațional Regional pe data de 30 mai 2008, cu un buget de 64.799,496,88 lei, are un trecut sinuos. În urma răspunsurilor primite la solicitările de informații transmise Consiliului Județean Brăila, reiese că acest proiect a fost înaintat în 2004 de către Direcția Strategii, Integrare Europeană și Relații Internaționale din cadrul Consiliului Județean Brăila spre finanțare Programului Phare CES 2004-2006, Dezvoltarea Infrastructurii Regionale. Proiectul a fost aprobat de Consiliul Regional de Dezvoltare Regională și inclus pe lista de proiecte de rezervă, fiind propus spre finanțare din fonduri structurale. Aceste rezultate au fost făcute însă publice la sfârșitul lui 2005. În iunie 2006, Consiliul Județean Brăila a beneficiat de finanțare din bugetul Ministerului

Integrării Europene necesară asigurării asistenței tehnice a proiectului depus spre finanțare în cadrul POR. În 2007 proiectul „Restructurare și Lărgire a Drumului Județean Viziru, Cuza-Vodă, Mihai Bravu” a fost depus spre finanțare, contractul de finanțare fiind semnat în iulie 2007.

Copia cererii de finanțare a proiectului nu a fost făcută însă publică, în ciuda semnării contractului de finanțare dintre beneficiar și Autoritatea de Management. Consiliul Județean Brăila susținând că acest tip de informație nu se află pe lista categoriilor de documente care constituie informații de interes public. În ceea ce privește consultările publice pe care CJ Brăila are obligația de a le pune la dispoziție publicului, în faza de evaluare a proiectului au existat „câte două anunțuri publicate în spațiile publice din sediul primăriilor comunelor implicate”, anunțuri publice ce aveau în vedere solicitarea acordului de mediu. CJ Brăila își asumă însă activități de informare și publicitate, o dată cu semnarea contractului de finanțare.

Un proiect al cărei cereri de finanțare pentru Programul Operațional Regional a fost aprobată, este „Modernizarea infrastructurii de transport către zona turistică Murighiol - Uzlina - Dunăvăț - Lacul Razim”, beneficiar fiind Consiliul Județean Tulcea. CJ Tulcea pune la dispoziție cererea de finanțare a acestui proiect, ce are ca obiectiv general Dezvoltarea turismului durabil și a mediului de afaceri în zona de Sud-Est a județului Tulcea, prin îmbunătățirea accesibilității regionale spre zona Delta Dunării, una dintre activitățile principale ale proiectului având în vedere asigurarea vizibilității și a informării beneficiarilor direcți, indirecti și ai Autorităților implicate în acest proiect. În privința consultărilor publice, Consiliul Județean Tulcea a organizat astfel, cel puțin 3 consultări în etapa precedentă elaborării proiectului, menționând că acesta a fost înaintat anterior, spre finanțare prin Phare 2003, neexistând însă minutele acestor întâlniri publice.

În ceea ce privește activitatea derulată de către Asociația de Dezvoltare Regională Sud-Est, se poate spune că există un nivel scăzut de transparență, iar informațiile nu sunt difuzate operativ și pe înțelesul celor interesați de finanțările din fonduri structurale. Dezvoltarea Regiunii Sud-Est este strâns legată astfel de gestionarea informațiilor într-un mod transparent și consultarea publicului general asupra necesităților reale. Mai mult decât atât, alocarea unor fonduri structurale și necunoașterea termenilor contractuali poate favoriza actele de corupție.

3. Regiunea de Dezvoltare 3

Județele Argeș, Dâmbovița, Prahova, Teleorman, Giurgiu, Călărași și Ialomița

Prin Hotărârea nr. 4 din data de 28 februarie 2008, adoptată de CRESC Sud-Muntenia, este aprobată lista proiectelor propuse spre finanțare în cadrul Programului Operațional Regional 2007-2013 în regiunea Sud Muntenia, în ordinea rezultată în urma evaluării strategice. Pe pagina web a ADR Sud-Muntenia, este publicată atât Hotărârea nr. 4 a CRESC, cât și anexele acesteia: Anexa 1 - Lista proiectelor depuse la secretariatul CRESC Sud Muntenia în vederea evaluării strategice în perioada februarie 2008, ordonate descrescător în funcție de punctajul obținut la evaluarea tehnică și financiară și Anexa 2 - Lista proiectelor prioritare pentru a primi finanțare în cadrul Programului Operațional Regional conform ședinței CRESC Sud Muntenia din data 28.02.2008.

La nivelul organismelor intermediare reprezentative pentru această regiune, Organismul Intermediar POS Mediu Pitești - Regiunea 3 Sud-Muntenia, nu are o pagină proprie de internet. Pe pagina oficială a OIR POS DRU Sud-Muntenia nu există informații cu privire la persoanele care evaluează eligibilitatea tehnică și financiară a proiectelor depuse de către solicitanți - declarațiile de interese, numele, prenumele, profesia, pregătirea. Se face trimitere în acest sens la site-ul oficial al POS DRU unde există un anunț cu privire la realizarea unei baze de date cu evaluatori independenți. Conform acestui anunț, în perioada 15.01.2008 – 28.02.2008, Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane creează o bază de date la nivel național a potențialilor evaluatori independenți, în vederea asigurării unui plus de valoare și imparțialitate procesului de evaluare a proiectelor finanțate din Fondul Social European. Obiectivul este acela ca din baza de date, se vor selecta, evaluatorii independenți pentru proiectele depuse în cadrul Programului Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane.⁶ În ciuda acestei inițiative, nici baza de date și nici procedura de selecție a evaluatorilor independenți nu au fost publicate încă pe site.

În ceea ce privește informarea despre lansarea cererilor de proiecte, pe site-ul OIR POS DRU Sud-Muntenia există informații actualizate. De asemenea, în data de 23 mai 2008, a fost publicată pe site-ul POS DRU, lista beneficiarilor ale căror proiecte au fost selectate

⁶ <http://www.fseromania.ro/evaluatori-independenti-fse-fse.html#e1>

pentru finanțare prin POS DRU în urma evaluării proiectelor primite în cadrul cererii de propuneri de proiecte strategice lansate în data de 15 februarie 2008⁷.

La nivelul județelor Teleorman, Giurgiu, Călărași și Ialomița, în urma monitorizării website-urilor consiliilor județene, s-a constatat preocuparea redusă a acestor autorități de a furniza informații actualizate cu privire la proiectele pe care le desfășoară și pe care le propun comunităților locale.

În urma solicitărilor de informații în interes public, Consiliile Județene Teleorman și Ialomița au oferit informații cu privire la proiectele aprobate sau care urmează a fi depuse spre finanțare. Consiliul Județean Ialomița deține o agendă de priorități pentru 2008-2009, în cadrul căreia sunt elaborate strategii sectoriale; proiectul *Ranforsarea și modernizarea drumului județean DJ 201B km 0+000 — km 19 + 000, Ciocbina — Orezu — Rași*, fiind unul dintre proiectele aprobate spre finanțare din fonduri structurale.

Consiliul Județean Teleorman a răspuns solicitărilor noastre, oferind informații cu privire la proiectele cu finanțare din fonduri structurale aprobate și în curs de elaborare, existând un număr de 2 proiecte aprobate, reabilitarea DJ 701 și reabilitarea DJ 506 și alte patru proiecte în curs de elaborare.

Consiliile Județene Argeș, Dâmbovița și Prahova pun la dispoziție informații cu privire la strategii de dezvoltare sectorială și la nivelul județelor, cu excepția CJ Argeș. Consiliul Județean Dâmbovița deține de asemenea o strategie cu privire la *Menținerea și creșterea integrității la nivelul județului Dâmbovița în perioada 2008-2010*.

4. Regiunea de Dezvoltare 4

Județele Dolj, Olt, Vâlcea, Gorj, Mehedinți

În urma monitorizării efectuate în Regiunea de dezvoltare 4, în ceea ce privește monitorizarea website-urilor entităților reprezentative în implementarea fondurilor structurale, există un grad relativ scăzut de transparentizare vis-a-vis de mecanismul de implementare, persoanele care evaluează eligibilitatea tehnică și financiară a proiectelor depuse de către solicitanți sau modalitatea de angajare a evaluatorilor independenți responsabili pentru evaluarea tehnică și financiară.

⁷ <http://www.fseromania.ro/proiecte-fse.html>.

Monitorizarea principalelor ziare, cotidiene și periodice locale, regionale și naționale a reliefat un interes major în mediatizarea subiectelor legate de modul de obținere, implementare și monitorizare a proiectelor accesate în cadrul diferitelor programe operaționale, dacă avem în vedere numărul mare de apariții media tratând aceasta problematică.

Din activitatea de monitorizare zilnică a presei, a reieșit clar un grad relativ mare de neîncredere a potențialilor beneficiari în ceea ce privește rigurozitatea și corectitudinea evaluării proiectelor de către instituțiile publice abilitate în acest sens.

La nivelul Regiunii 4, se poate spune că instituțiile publice care pot beneficia de fonduri structurale, având personal instruit, expertiză în accesarea de fonduri de pre-aderare, precum și resurse financiare care se pot constitui în premise favorabile în implementarea cu succes a unor proiecte viitoare

Procesul de evaluare și selecție a documentațiilor de finanțare depuse în cadrul programelor operaționale nu este transparentizat suficient, nefiind date publicității informații referitoare la capacitatea, experiența și expertiza evaluatorilor.

5. Regiunea de Dezvoltare 5

Județele Timiș, Arad, Caraș Severin, Hunedoara

La nivelul Regiunii 5, în urma monitorizării efectuate asupra Consiliilor Județene, situația actuală cu privire la stadiul proiectelor este cea care se regăsește de altfel, la nivelul celorlalte regiuni de dezvoltare.

În ceea ce privește Consiliul Județean Timiș, o primă concluzie cu privire la portofoliul de proiecte, face referire la existența a trei proiecte aprobate. Cu toate acestea, în urma solicitărilor transmise, a rezultat că aceste proiecte se află în curs de evaluare, prin urmare informații cu privire la aceste proiecte nu pot fi făcute publice până la finalizarea procesului de selecție, de-a lungul căruia se aplică clauza de confidențialitate.

Prin urmare, la solicitarea unor informații legate de raportul ce cuprinde nevoile, utilizat la elaborarea bugetului, răspunsul primit a fost acela că punerea la dispoziție a unor astfel de informații către terți, poate complica procedura de achiziție, deoarece participantul la licitație cunoscând limitele maxime ale sumelor care pot fi suportate de către achizitor își

"aranjează" oferta mult mai ușor și apare fenomenul de concurență neloială față de cei care nu au avut acces la astfel de date. În ceea ce privește organizarea consultărilor publice, Consiliul Județean Timiș menționează că această activitatea nu este obligatorie în etapa precedentă depunerii spre finanțare a proiectelor, motivând de asemenea că unele dezbateri publice sunt necesare ulterior, pe durata implementării proiectului, înaintea obținerii unor avize, acorduri și autorizații.

6. Regiunea de Dezvoltare 6

Județele Bihor, Bistrița Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu Mare, Sălaj

Consiliul Județului Bihor a elaborat „Planul de Dezvoltare a Județului Bihor 2007 - 2013”⁸. Acest Plan a fost elaborat în cadrul proiectului "Parteneriat pentru dezvoltare", coordonat de către Consiliul Județean Bihor și reprezintă rezultatul final al unui proces de consultare și dezbateră publică pe tema dezvoltării durabile a județului Bihor, proces care antrenează administrații locale, instituții, organizații non-guvernamentale, specialiști din diverse domenii, reprezentanți ai societății civile, persoane independente, animați de interesul comun de a contribui la dezvoltarea durabilă a județului, prin activități specifice, dezbateri, întâlniri pe grupuri de specialitate, intervenții punctuale pe probleme de interes comun. În ceea ce privește proiectele eligibile finanțării prin fonduri structurale, la nivelul CJ Bihor există un număr de 6 proiecte ce urmează a fi depuse spre finanțare.

Consiliul Județean Bistrița Năsăud a publicat Strategia priorităților de dezvoltare ale Județului pe perioada 2007 – 2013. Această Strategie a fost aprobată prin Hotărârea CJ nr. 85 din 20 decembrie 2007 și cuprinde planificarea acțiunilor în județul Bistrița Năsăud pe diferite domenii. În urma solicitării privind portofoliul de proiecte al CJ Bistrița Năsăud, a rezultat un număr de 16 proiecte eligibile prin finanțare din fonduri structurale, unul dintre acestea fiind depus spre evaluare și finanțare în cadrul POR.

Consiliul Județean Cluj a elaborat Planul de Dezvoltare a Județului Cluj 2007-2013, care cuprinde portofoliul de proiecte la nivel județean, aprobat prin Hotărârea Consiliului Județean Cluj nr.38/28.02.2008. Documentele sunt disponibile pe site-ul instituției la adresa: <http://www.cjcluj.ro/hotarari/1/2007/2>. Consiliul Județean Cluj a elaborat și depus spre finanțare prin Programul Operațional Regional 2007-2013 3 proiecte care au în vedere

⁸ Planul a fost aprobat prin Hotărârea Consiliului Județean Bihor nr. 155 din 31 octombrie 2007.

modernizarea infrastructurii în scop turistic, restaurarea unui Muzeu de Artă și reabilitarea și modernizarea unui spital.

Prin Hotărârea Consiliului Județean Maramureș nr. 21 din 12 februarie 2008, s-a stabilit Serviciul de specialitate pentru proiecte cu finanțare internațională creat prin reorganizarea Direcției de Dezvoltare Regională. Acest serviciu are ca scop inițierea și derularea proiectelor cu finanțare internațională. La nivelul CJ Maramureș există un proiect propus spre finanțare în cadrul POR, ce are în vedere reabilitare unui traseu de drum județean.

Consiliul Județean Satu-Mare deține informații generale cu privire la fondurile structurale alocate României în perioada 2007-2013 și nu referitoare la proiecte în derulare sau propuse spre finanțare. Din Hotărârile emise de CJ Satu Mare rezultă existența unui număr de proiecte ce au ca sursă de finanțare programul PHARE CBS.

La nivelul Consiliului Județean Sălaj, a fost elaborat Planul de dezvoltare județean 2007 – 2013, care include și un portofoliu de proiecte cuprinzător, ce corespunde mai multor programe operaționale.

7. Regiunea de Dezvoltare 7

Județele Alba, Mureș, Harghita, Sibiu, Brașov, Covasna

În decursul monitorizării Regiunii de dezvoltare 7, mai precis la nivelul Județului Mureș, au fost identificate o serie de probleme în ceea ce privește reprezentarea sectorului ONG în Comitetul Regional de Evaluare și Strategică și Corelare. În urma unor solicitări de informații în baza Legii nr. 544/2001 adresate Agenției de Dezvoltare ADR Centru, au fost primite răspunsuri care justifică baza legală a desemnării reprezentantului ONG pentru jud. Mureș în CRESC, precum și componența CRESC. Răspunsurile nu au putut oferi însă o explicație legală pentru numirea reprezentantului ONG, care fusese desemnat în 2007 direct de către Președintele Consiliului Județean Mureș, dna. Lokodi Eموke și prin urmare în neconformitate cu procedurile legale.

Ca urmare a multiplelor solicitări de informații, transmise la mijlocul lunii iulie 2008, Președintele Consiliului Județean a dispus desemnarea unui nou reprezentant ONG în CRESC ADR Centru. Acest fapt în sine a subliniat încălcarea procedurilor de alegere a

reprezentanților ONG, în cadrul acestor entități cu rol esențial în procesul de evaluare și selecție a cererilor de finanțare. Drept urmare, rezultatul alegerilor a constat în desemnarea unui nou membru reprezentant ONG, Zoltan Hajdu, președintele Focus Eco Center Tg. Mureș și a unui membru supleant, Koreck Maria, Asociația Divers.

În urma participării a unuia dintre coordonatorii locali, în calitate de invitat în cadrul ședinței CRESC din 19 august, la care au fost validate “mandatele” noilor membri ai comitetului, pe ordinea de zi au fost incluse prezentarea activității ADR Centru și evaluarea strategică a 6 proiecte. Toate cele șase proiecte dezbătute au fost aprobate spre finanțare de CRESC. Critica reprezentantului ONG Mureș a avut în vedere declarația de confidențialitate pe care membrii CRESC trebuie să o semneze și de asemenea faptul ca proiectele supuse evaluării strategice nu ar respecta îndeaproape obiectivele strategice și de perspectivă, soluția propusă în acest sens fiind importanța preluării unui rol cât mai activ de către ONG-uri la elaborarea de viziuni de dezvoltare sustenabilă corespunzătoare nevoilor comunității. În urma monitorizării de presă, a rezultat un număr mare de articole pe subiecte de fonduri europene și în special pe fonduri structurale, articolele având de regulă caracter de informare, mai puțin de analiză sau reflectare critică a integrității cheltuirii fondurilor structurale.

La nivelul județelor Brașov, Covasna și Sibiu există un singur proiect depus în cadrul Programului Operațional Regional, axa prioritara 3.3, respectiv *Achiziționare echipamente specifice pentru îmbunătățirea capacității și calității sistemului de intervenție în situații de urgență și pentru acordarea asistenței medicale de urgență și a primului ajutor calificat, în Regiunea Centru*, proiect evaluat de CRESC în ultima ședință – august 2008. În cazul acestui proiect - cererea de finanțare regăsindu-se în totalitate pe site-ul Consiliului Județean Sibiu, există informații publice cu privire la acordurile de parteneriat, contribuțiile financiare, activitățile în care se vor implica cele trei Consilii Județene, precum și lista echipamentelor ce urmează a fi achiziționate. Pe site-ul ADR Centru, nu este postat însă ultimul proces verbal al ședinței CRESC din luna august.

Dintre județele Brașov, Covasna și Harghita, numai județul Brașov are o secțiune – neactualizată însă - de proiecte unde sunt specificate obiectivele și principalele activități pentru proiectele județului (cele depuse sau în proces de elaborare).

8. Regiunea de Dezvoltare 8

Județul Ilfov, Municipiul București

În urma monitorizării website-urilor instituțiilor avute în vedere la nivelul acestei regiuni, se pot trage următoarele concluzii:

Pe site-ul ADR București-Ilfov nu se regăsește lista membrilor CRESC București-Ilfov. De fapt, pe site-ul respectiv nu se găsește nici o informație în legătură cu acest organism (regulament de organizare și funcționare, minute ale ședințelor CRESC, etc.). De asemenea, pe site nu pot fi găsite informații referitoare la proiectele prioritare în vederea finanțării în cadrul POR.

În lista membrilor Consiliul pentru Dezvoltare Regională București-Ilfov figurează dl. Adrian Videanu, deși acesta a fost înlocuit deja în funcția de primar de dl. Sorin Oprescu ceea ce duce la concluzia că această listă nu a fost actualizată. Pe site sunt prezentate hotărârile adoptate de CDRBI începând din 01.02.1999 și până în prezent. Cea mai recentă hotărâre adăugată pe site este cea cu nr. 91 din data de 08.04.2008. Pentru perioada 1 ianuarie 2007 – august 2008 corespund hotărârile numerotate de la 81 până la 91. Există însă probleme de ordin tehnic ce împiedică accesarea informațiilor referitoare la hotărârile adoptate de Consiliul de Dezvoltare Regională București-Ilfov de la 1 ianuarie 2007 și până în prezent. Pe site-ul ADR București-Ilfov nu poate fi găsită Strategia de Dezvoltare a Regiunii București-Ilfov.

În ceea ce privește Autoritatea de Certificare și Plată există numai informații minimale în legătură cu scopul, modul de organizare și funcționare, etc. a ministerului. Informații referitoare la activitatea ministerului în legătură cu atribuțiile sale în cadrul utilizării fondurilor structurale post-aderare în România lipsesc de aici (situația aprobării proiectelor până la aceasta dată, valoarea finanțărilor, etc.).

La nivelul beneficiarilor, pe site-ul Primăriei Municipiului București se regăsesc extrem de puține informații în legătură cu activitatea Consiliului General al Municipiului București. De asemenea, în informațiile prezentate pe site-ul www.pmb.ro nu se face o diferențiere clară între secțiunile ce privesc activitatea Primarului General al Municipiului București și cele referitoare la activitatea Consiliului General al Municipiului București. Lipsesc și informațiile cu privire la Programul de Dezvoltare a Municipiului București pentru perioada 2007-2013 sau despre proiectele eligibile pentru finanțări din fonduri structurale care să se înscrie în prevederile respectivului program de dezvoltare. Probleme de ordin tehnic în accesarea website-ului Consiliului Județean Ilfov, împiedică accesarea majorității informațiilor prezentate pe acest site, lucru care a făcut imposibilă accesarea secțiunii “Strategii, Programe, Prognoze”. Între informațiile prezentate pe site-ul Consiliului Județean Ilfov nu se regăsește nici o lista cu proiectele eligibile pentru finanțarea din fonduri structurale.

Acest material a fost produs de Transparency International România | Asociația Română pentru Transparență în cadrul proiectului „Crearea unei rețele naționale de ONG-uri cu scopul monitorizării integrității utilizării fondurilor structurale în România” - PHARE/2005/017-553.01.02.-33.

București, 18 septembrie 2008

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene. Pentru sesizări și eventuale reclamații referitoare la proiectul Phare puteți scrie la cfcu.PHARE@mfinante.ro.